

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

TIDNING

för

KONST, SLÖJD OCH HUSHÅLLNING.

N:o 34. } Tryckt hos GNO. LÖWENH. Göteborg. { 1824
21 Aug.

Petit-Maitres.

Gravysamlare i Frankrike nyttjade denna benämning till utmärkning af de första gravörerna medan denna konst ännu var i sin barndom. Anledning dertill var den mängd småstycken, som de graverade, och som i konstens historia äro alltid af serdeles värde, samt äfven af konnässörer till större del ansedde för mästerstycken. En hop af dessa småstycken är graverad i koppar och en del i trä. Kompositionerne innefatta merendels elegans, uttryck och konstfärdighet. Albert Dürer var den mästare, hvars spår de troget följde. De veko aldrig från naturen, hvilken de med all precision afteknade, utan att serdeles bekymra sig om valet af vackra modeller. Vid medlet af 16:de seklet började dessa Petitmåtrar en fortsast successionslinie. De fleste af dem voro Tyskar. Theodor von Brey, fadren, och Jean Theodor v. Brey, sonen, utmärkte sig ganska fördelaktigt, och florerade i början af 17:de århundradet. Altorfer, Amman, Stimmer äro kostbara namn för samlare. Till bevis på Fransmännens benägenhet att förvrída namn, vill man endast nämna en af dessa konstnärer, som hette Martin Schön, hvaraf de gjort Den sköne Martin, under hvilket namn han går och galler hos alla Franska Skribenter i konstvägen. Likaså ferme äro de att öfversätta namnen på deras språk: således kallade de Ludvig Krug för maitre du pot o. s. v.

Museum

kallas nu för tiden en byggnad, hvaruti minnesmärken af alla åldrar och slag förvarades. Det rikasta i Europa var utan tvifvel det Napoleonska i Paris. — Det första Museum upprättades i Alexandria af Ptolomeerna. Byggnaden var ganska präktig, dekorerad med portiker och galerier för promenader, och med stora salar för konversationen samt med ett serskilt stort rum, hvari man åt. Ett visst antal utmärkte lärde män underhölls der på allmän bekostnad. Likaledes voro summor anslagne till byggnadens vidmagthållande, inköp af böcker, samlingar o s. v. Konungen utnämde presidenten, som alltid var af presterligt stånd. Denna rättighet tillvällade sig sedermera Romarne, sedan de hade intagit Egypten. Kejsar Claudius grundade ett nytt Museum i Alexandria, och gaf det sitt namn. Han befallte att man der skulle läsa "Etruriens och Carthaginiensernas antiquiteter", hvilket verk han hade skrivit på Grekiska. Då Hadrian kom till Alexandria och besökte Museum, framställde han frågor på Filosoferna, och besvarade deras; äfven bestämde hans platsar derstädes för lärda mäns buster. På detta sätt blefvo Museerna så smånigon hvad de ännu äro. Under Aurelii regering blef Museum i Alexandria förstördt i ett folkupplopp, och sedermera aldrig uppbygdt igen.

Medel mot Boskapsjukdomar.

(Ur Carlstads Tidning.)

Nåstan alla år, i synnerhet under heta och torra somrar varder Hornboskapsen angripen af Rödsjukan, hvilken är ganska farlig och dödade derest tidig bot icke sökes; men den är och i sjukdomens början myckes ldt botad med ett skedblad Terpen-

tinolja, som gifves kreaturet några gånger om dagen; och slår detta läkemedel aldrig felt, om det nyttjas i sjukdomens början, eller så snart det röda börjar att visa sig hos kreaturen. — Fördfrikt dro sjukdomar hos Hornboskapen icke så många som hos Håstarne, samt botas lättare. Af torra somrar och för litet vatten plåga kor och oxar få en stark torka i mångfällan (Lasatorran), hvilken botas med ett kvarter malen senap, ett kvarter tranolja och ett kvarter brännvin, som sammanblandas, och gifves deraf en ko eller en oxe svenne jungfrur, samt sköljes efter med en jungfru rent brännvin. Är kreaturet förstoppadt, så lägges dertill en god fingerbor grön viktriol. Detta läkemedel är äfven nyttigt för kreaturen, när de få skott; när darrningar komma på dem eller matleda, som alltid är förebud för sjukdom.

Emot Skorstenseld.

I England brukas följande medel med bästa framgång. Man hämtar från stället en pod del strö under hästar; så lagom värt, att det kan, ej fatta eld, utan ryka starkt. Detta lägger man på spiselden, och fortfar dermed så ofta man ser röken minskas. Den uppstigande röken qväfver snart elden i skorstenen; men ytterste försigtighet måste användas, att ej ströet är för fuktigt eller för torrt; i förra fallet hindrar det spiselden att antända det så pass, att rök kan bli, och i det sednare uppkammar det i låga, och gör olyckan värre.

Att förekomma Liktornar.

Bruka vida skor, bada fötterna ofta i ljumt vatten, hvari litet saft eller pottaska blifvit upplöste. Hafva liktornar redan tillkommit, så kunna de fördrivas genom en daglig gnidning med en liten caustik pottaskenupplösning tills en mjuk och böjlig hud blir bildad på stället.

Huru de skola behandlas, som blifvit skollade eller brände.

Utan att bortspila tid med patientens afklädande, bör man genast, så fort ske kan, indoppa de skadade delarna i kallt vatten, eller öka, der detta ej kan ske, renskölja dem dermed, genom påhållning deraf strälvis.

Medan en person underiden afkläder den lidande, skall en annan öfver såren gjuta kallt vatten eller mjölk. Har huden gått af, är det ej tjenligt att, såsom afkylande medel, bruka dricka eller ätticka, ty dessa blott reta och inflammera såren. Vatten bör därför nyttjas oupphörligt tills smärtan försvunnit. Om den skadade delen ej genast kan indoppas i ett kärl med kallt vatten, måste deri fuktade kompresser begagnas, hvilka, för att utestänga luften, ej få borttagas förrän plågan eller svedan minskats, utan jemt hållas fuktiga med vattenpåhällning utifrån. Efter en halftimmas förlopp plår smärtan upphöra. Skulle den åter infinna sig, bör man förnya kompresspåläggningen, och aldrig låta den bli torr, utan hålla den jemt fuktig. Af alla medel emot förbränning hos äldre personer så väl som hos barn, har man alltid funnit kallt vatten det oskyldigaste och verksammaste, oberäknadt fördelen att det ock är det tillgängligaste.

Tabell, som visar huru stor dosis af Läkemedel bör gifvas för olika åldrar, bestämd efter en gifven ålder.

Om dosis är för en manbar person 1 drachma, blir proportionen denna:

Från 14 till 21 års ålder	2 skrupler.
— 7 — 14 —	$\frac{1}{2}$ drachma.
— 4 — 7 —	1 skrupel.
— 4 år	15 grän.
— 3 —	$\frac{1}{2}$ skrupel.
— 2 —	8 grän.
— 1 —	5 grän.
— 6 månader	3 grän.
— 3 —	2 grän.
— 1 —	1 grän.

Der Läkemedel gifvas, utan Läkares föreskrift eller närvaro, gör man ganska väl uti att noggrant följa denna uppgift.

Märkbläck för Linne.

Ett för linbläck tjenligt märkbläck, att påtryckas med bokstäffer eller boktryckeristilar, tillredes på följande sätt: En del bergbeck upplöses i 4 delar terpentinjölja, sedan tillägges lampot eller blyerts, fint pulveriserad, så mycket som behöfves för att gifva bläcket erforderlig konsistens.

Ett naturligt Tandpulver

lemna våra vanliga smultron, hvilkas saft, utan någon preparation, upplöser vinatenen på tänderna och tillika förbättrar den onda andedrägten.